

Yaşam Doyumu ile Romantik İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Bir Z Kuşağı Çalıřması¹

İrfan Kaplan

Yüksek Lisans Öğrencisi

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

PDR Ana Bilim Dalı

ORCID: 0000-0001-7702-7488

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ERDEM

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

PDR Ana Bilim Dalı

ORCID: 0000-0002-7151-4100

Özet

Bu araştırmanın amacı, z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu ile romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Ayrıca araştırmada üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları ile romantik ilişki doyumları bazı demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı ve öğrencilerin romantik ilişki doyum düzeylerinin yaşam doyumlarını yordama düzeyi de incelenmiştir. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı bu araştırmanın çalışma grubunu z kuşağı olarak kabul edilen ve 2021-2022 eğitim öğretim yılında üniversite de eğitim gören 117'si erkek, 54'ü kadın olan toplam 171 gönüllü üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma verileri "İlişki Doyumu Ölçeği" ile "Yaşam Doyumu Ölçeği" ile toplanmıştır. Araştırmaya katılan katılımcılara uygulanan ölçeklere ilişkin veriler SPSS (Statistical PackageForSocialSciences) 26 paketi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda; üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyum düzeyi cinsiyete göre farklılaşmazken; yaşam doyum düzeyleri cinsiyete göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre daha yüksek düzeyde yaşam doyumuna sahiplerdir. Ayrıca araştırmada üniversite öğrencilerinin romantik bir ilişki içerisinde olup olmama durumuna göre yaşam doyum düzeyleri farklılaşmazken; romantik ilişki doyum düzeyinin

¹ Bu çalışma 15-17 Mart 2022 tarihlerinde Ubcak 8. Uluslararası Bilimsel Çalışmalar Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre romantik bir ilişki içerisinde olan üniversite öğrencilerinin ilişki doyum düzeyi, romantik bir ilişki içerisinde olmayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ayrıca araştırmada üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları ile ilişki doyumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ve öğrencilerin romantik ilişki doyum düzeylerinin yaşam doyumlarını yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Z kuşağı, üniversite öğrencileri, yaşam doyum, romantik ilişki doyum.

Examining the Relationship Between Life Satisfaction and Romantic Relationship Satisfaction: A Generation Z Study

Abstract

The aim of this study is examine the relationship between life satisfaction and romantic relationship satisfaction of university students in the z generation. In addition, the study whether the life satisfaction of generation z university students and their romantic relationship satisfaction differed according to some demographic variables, and the level of predicting the life satisfaction of generation z romantic relationship satisfaction levels was also examined. In this study, relational screening model was used. The study group of the research consisted of 171 volunteer university students, 117 male and 54 female, who were accepted as the z generation and were studying at the university in the 2021-2022 academic year. The research data were collected with the "Relationship Satisfaction Scale" and "Life Satisfaction Scale". The data regarding the scales applied to the participants participating in the research were analyzed with the SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 26 package. As a result of the analysis, while the romantic relationship satisfaction level of the Z generation university students did not differ according to gender; It was concluded that life satisfaction levels differed according to gender. Accordingly, the life satisfaction of female students in generation z is higher than that of male students. In addition, while the life satisfaction levels of the z generation university students do not differ according to whether they are in a romantic relationship or not; It was concluded that the level of romantic relationship satisfaction differed. Accordingly, the level of relationship satisfaction of the generation z university students who are in a romantic relationship is higher than the students who are not in a romantic relationship. In addition, it was concluded in the study that there was no significant relationship between the life satisfaction of the z generation and their relationship satisfaction, and that the romantic relationship satisfaction levels of the z generation did not predict their life satisfaction.

Keywords: Generation Z, university students, life satisfaction, romantic relationship satisfaction, demographic variable.

Giriş

İnsanlar doğumundan itibaren başta kendilerine bakım veren kişi veya kişiler olmak üzere çevresinde yer alan diğer insanlar ile fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılayan arkadaş ilişkileri, aile ilişkileri ve yakın ilişkiler kurmaktadır (Ulutaş, 2018). Yakın ilişkiler içerisinde yer alan önemli bir ilişki türü ise romantik ilişkidir. Romantik ilişki diğer ilişkilerden farklıdır. Bu farklılıkların başında ilişki esnasında kurulan samimiyet gelmektedir. Buna göre romantik ilişkilerde bireylerin diğerleri ile kurduğu samimiyet ilişkisi arkadaş ilişkilerine göre daha derin (Kansky, 2018) ve daha duygusaldır. Romantik ilişki, evli ya da flört ilişkisi içerisinde olan iki kişi arasında kurulan; (Sümer, 2017) iki tarafında karşılıklı antlaşmalarını ve etkileşimlerini içeren gönüllü olarak devam eden (Uçar, 2019) duygusal bir süreçtir. Benzer bir şekilde Sternberg’de (1986) romantik ilişkilerin gönüllü bir şekilde yaşandığını ifade etmesi ile birlikte bu ilişkinin tutku, bağlanma ve yakınlık bileşimlerini de içerdiğini ifade etmiştir. Güldür (2020), romantik ilişki içerisinde yer alan bireylerin birbirlerinin yanında olduklarında mutlu olduklarını; birbirlerinden uzaklaştıklarında özlem hissettiklerini ve birbirlerine kendilerini samimi ve yoğun hisler ile açtıklarını belirtmiştir.

Bireylerin karşılıklı olarak duygu ve düşüncelerini içtenlikle ve sevgi dolu sözler ile paylaştıkları bir ilişki olarak tanımlanabilecek olan romantik ilişki insanlar için önemli olmasıyla birlikte bu ilişkiden algılanan doyum da ilişkinin kalitesi açısından önemlidir. Romantik ilişki doyumunu, ilişki içerisinde yer alan kişilerin ilişkilerine yönelik yapmış oldukları öznel bir değerlendirmedir (Gülaydın ve Semerci, 2018). Bireylerin yapmış oldukları bu değerlendirme olumlu ise ilişkiden algılanan doyum yüksek; yapılan değerlendirme olumsuz ise ilişkiden algılanan doyum düşüktür (Hendrick ve Hendrick, 1989). Romantik ilişkiden algılanan doyum ilişkinin devam edip etmeyeceği ile ilişkilidir (Ulutaş, 2018). Kansky’e (2018) göre Sterberg’in (1986) romantik ilişkinin içerisinde yer aldığını ifade ettiği tutku, bağlanma ve yakınlık bileşenleri arasındaki ilişki arttıkça romantik ilişkiden alınan doyumda artmaktadır.

Karataş’a (2019) göre bazı insanlar çevreden zayıf ilişkilere sahip olarak gözlemlenmesine rağmen ilişkiden daha fazla doyum sağlarken; bazı insanlar ise çevreden daha güçlü ilişkilere sahip olarak gözlemlenmesine rağmen ilişkiden daha az doyum sağlayabilir. Bu durumun nedeni bireylerin

ilişkiden beklentileri ile sahip olduğu gerçek ilişki arasındaki farkın olmasıdır (Karataş, 2019). Buradan hareketle ilişkiden beklentileri ile gerçek ilişki durumu arasındaki farkın az olduğu ilişkilerden bireyler daha fazla doyum alırken; ilişkiden beklentileri ile gerçek ilişki durumu arasındaki farkın fazla olduğunda ise bireylerin ilişkiden daha az doyum sağladıkları söylenebilir. İlk kez 1961 yılından Neugarten tarafından ifade edilen yaşam doyumu (Özer ve Karabulut, 2003) kavramını açıklamadan önce onun bir parçası olan doyum kavramını açıklamak daha uygun olacaktır. Buna göre doyum bireylerin ihtiyaçlarının, isteklerinin ve arzularının karşılanmasını ifade eder. Yaşam doyumu ise insanların genel olarak tüm yaşamına yönelik bir doyum sağlamasını ifade etmektedir (Avşaroğlu, Deniz ve Kahraman, 2005). Dolayısıyla yaşam doyumu yaşamın belirli alanlarına yönelik değil bireyin tüm yaşam alanlarına yönelik olumlu bir değerlendirme yapmasıdır (Dağlı ve Baysal, 2016). Ayrıca yaşam doyumu bireyin çevresinde yer alan kişilerin, bireyin yaşamına yönelik duygu ve düşüncelerini de içermektedir (Çırak, 2021). Yılmaz ve Altınok'a (2009) göre yaşam doyumu bireyin sahip oldukları ile yaşamdaki isteklerini karşılaştırması sonucunda ortaya çıkan bir sonuçtur. Bireylerin yaşamdan istekleri karşılandığı zaman yaşam doyumu artarken (Erdoğan, 2018) yaşamdan istekleri karşılanmadığı zaman yaşam doyumu düşmektedir.

Son yıllarda gelişen pozitif psikoloji de mutluluk kavramının terimsel karşılığı olarak öz iyi oluş kavramı kullanılmaktadır (Çivitçi, 2012). Diener, Suh, Lucas ve Smith'a (1999) göre öznel iyi oluş kavramının olumlu duygulanım, olumsuz duygulanım ve yaşam doyumu olmak üzere üç bileşeni vardır. Yaşam doyumu bileşeni, öznel iyi oluş kavramının bilişsel bir değerlendirmesini ifade etmektedir (Diener, Emmons, Larsen ve Griffin, 1985). Benzer bir şekilde Povat ve Deiner (2008) yaşam doyumunu bireyin kendi yaşamının bilişsel bir değerlendirmesi olduğunu ifade etmiş ve bu kavramın değerlendirici bir yargı olarak nitelendirmişlerdir. Yapılan bu değerlendirme bireyin kendi yaşamına yönelik öznel değerlendirmeyi ifade etmektedir (Sousa ve Lyubomirsky, 2001).

Z kuşağı; teknolojinin yoğun olduğu bir zamanda doğan, teknoloji ile bir bütün olan, teknoloji merkezli bir yaşam tarzına sahip olan ve sosyal medyayı aktif bir şekilde kullanan (Gaidhani, Arora ve Sharma, 2019) ve bu nedenle "internet kuşağı" olarak da isimlendirilen bir kuşağı ifade etmektedir (Halisdemir, 2015). Alan yazın incelendiğinde z kuşağında yer alan bireylerin hangi yaş aralığında yer aldığı ile ilgili net bir bilgi olmamasına rağmen genellikle araştırmacıların 2000

yılından sonra doğanları z kuşağı olarak isimlendirdikleri görülmektedir (Kırık ve Köyüstü, 2018). Bu araştırmada da 2000 yılı ve sonrasında doğanlar z kuşağı olarak kabul edilecek ve z kuşağında yer alıp üniversite öğrencisi olan bireyler araştırmanın veri kaynağını oluşturacaktır.

Romantik ilişki içerisinde olan insanların algılamış oldukları yaşam doyumu ile romantik ilişki doyumları arasında bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Nitekim Işık (2020), yapmış olduğu araştırmada romantik ilişkinin sonlanması sonucunda insanların depresyona girdiğini ve bu depresyonunda yaşamdan aldıkları doyum olumsuz etkilediğini ifade etmiştir. İnsanların yaşamlarından zevk alması, mutlu bir yaşam sürmesi vb. yaşamlarından algıladıkları doyum düzeyine bağlıdır (Üngüner, 2017). Ayrıca romantik ilişki içerisinde yer alan bireylerin, ilişkilerini sağlıklı bir şekilde devam ettirebilmeleri ilişkiden algıladıkları doyuma bağlıdır. İnsanlar için bu denli önemli olan 2 kavramın birbiri ile ilişkisinin araştırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu ile romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

- 1- Z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu ile romantik ilişki doyumları bazı demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?
- 2- Z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu ile romantik ilişki doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 3- Z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyum düzeyleri yaşam doyumlarını yordamakta mıdır?

Yöntem

Z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu ile romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla betimsel tarama modellerinden olan ilişki tarama modeli kullanılacaktır. İlişki tarama modeli; iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkinin incelenmesi için kullanılan bir yöntemdir (Karasar, 2012). Araştırmada z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu ile romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığı ve romantik ilişki doyum düzeylerinin yaşam doyumlarını yordama rolü

incelenmiştir. Ayrıca üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları ve romantik ilişki doyumları; cinsiyet, son 6 ay içerisinde romantik bir ilişki içerisinde olup olmama durumlarına göre ve mevcut olarak romantik bir ilişki içerisinde olup olmama durumlarına göre farklılaşma düzeyi incelenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Çalışma Grubu

Araştırmada kullanılan ölçek maddeleri “Google Formlar” üzerine aktarılarak gönüllü olan üniversite öğrencilerine uygulanmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın çalışma grubunu z kuşağı olarak kabul edilen ve 2021-2022 yılında aktif bir şekilde üniversite eğitimine devam eden 117’si kadın ve 54’ü erkek olmak üzere toplam 171 kişi oluşturmuştur. Aşağıda araştırmada kullanılan ölçekler hakkında bilgi verilmiştir.

Veri Toplama Araçları

İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)

İlişki doyumu ölçeği, romantik ilişkiden algılanan doyum düzeyini ölçmek amacıyla Hendrick (1988) tarafından geliştirilmiştir. İDÖ’nün Türkçeye uyarlaması Curun (2001) tarafından yapılmıştır. Ölçekte 2 madde ters (4. ve 7. maddeler) olmak üzere toplamda 7 madde vardır. Ölçek 7’li likert tipinde ((1) hiç karşılamıyor- (7) Çok iyi karşılıyor) ölçüm yapmaktadır. Ölçekten alınan puan arttıkça ilişki doyumu da artmaktadır. Curun (2001) tarafından yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin tek bir faktör altında toplandığı bulunmuştur. İDÖ’deki toplam 7 maddenin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .86 olarak hesaplanmıştır (Curun, 2001). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .85 olarak hesaplanmıştır.

Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)

Yaşam doyumu ölçeği, Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından genel yaşam doyumunu ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. YDÖ'nün Türkçeye uyarlaması Dağlı ve Baysal (2016) tarafından yapılmıştır. Toplamda 5 maddenin olduğu ölçek, 5'li likert tipinde ölçüm yapmaktadır. Ölçekten en düşük 5 en yüksek 25 puan alınmaktadır. Ölçekte alınacak olan puan arttıkça yaşam doyumu da artmaktadır. YDÖ'daki toplam 5 maddenin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı .88 olarak hesaplanmıştır (Dağlı ve Baysal, 2016). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan katılımcılara uygulanan ölçeklere ilişkin veriler SPSS (Statistical Package For Social Sciences) 26 paketi ile analiz edilmiştir. Buna göre z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumu ile yaşam doyumu arasındaki ilişki pearson korelasyon tekniği ile test edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin romantik ilişki doyumunun yaşam doyum düzeyinin bir yordayıcısı olup olmadığı basit doğrusal regresyon tekniği ile analiz edilmiştir. Ayrıca araştırmada öğrencilerin romantik ilişki doyumları ve yaşam doyumlarının bazı demografik değişkenler ile ilişkisi bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir.

Bulgular

	Cinsiyet	n	X	Ss	t	p
Yaşam Doyumu	Kadın	117	14.63	3.66	2.26	.025
	Erkek	54	13.24	3.93		

Romantik İlişki Doyumu

Kadın	117	29.02	9.19	-1.33	.184
Erkek	54	30.98	8.25		

Tablo 1. Z Kuşağının Cinsiyet değişkenine Göre Yaşam Doyumları ve Romantik İlişki Doyumları Puanları arasındaki t- Testi karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

*p<.05

Tablo 1 incelendiğinde z kuşağında yer alan kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin yaşam doyum puanları arasındaki fark, istatistiksel bakımdan anlamlı olduğu görülmektedir (p<.05). Buna göre kadın üniversite öğrencilerinin yaşam doyum düzeyleri, erkek üniversite öğrencilerine göre daha yüksektir. Romantik ilişki doyumları bakımından ise kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir (p<.05).

Tablo 2. Z Kuşağının Son 6 Ayda Romantik Bir İlişki Yaşama Durumu Değişkenine Göre Yaşam Doyumları ve Romantik İlişki Doyumları Puanları arasındaki t-Testi karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

	Son 6 ayda romantik bir ilişki yaşama durumu	n	X	Ss	t	p
Yaşam Doyumu	Evet	139	13.93	3.77	-1.87	.064
	Hayır	32	15.31	3.74		
Romantik İlişki Doyumu	Evet	139	31.50	7.20	4.83	.023
	Hayır	32	21.56	11.10		

*P<.05

Tablo 2'ye göre z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin son 6 ayda romantik bir ilişki yaşama durumlarına göre yaşam doyumları arasında anlamlı bir fark yokken, romantik ilişki doyumlarına göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<.05). Son 6 ay içerisinde romantik bir ilişki yaşayan üniversite öğrencilerinin son 6 ayda romantik bir ilişki yaşamayan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde romantik ilişki doyumuna sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 3. Z Kuşağının Romantik Bir İlişki İçerisinde Olma Değişkenine Göre Yaşam Doyumları ve Romantik İlişki Doyumları Puanları arasındaki t-Testi karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

	Romantik bir ilişki içerisinde olma	N	X	Ss	t	p
Yaşam Doyumu	Evet	105	14.04	3.61	-.67	.502
	Hayır	66	14.44	4.08		
Romantik İlişki Doyumu	Evet	105	33.73	4.95	8.04	.001
	Hayır	66	23.14	9.96		

P<.05

Tablo 3 incelendiğinde z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin romantik bir ilişki içerisinde olup olmama durumlarına göre yaşam doyum düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülürken; romantik ilişki doyum düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir (P<.05). Buna göre romantik bir ilişki içerisinde olan üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyum düzeyi romantik bir ilişki içerisinde olmayan öğrencilere göre daha yüksektir.

Tablo 4. Z Kuşağının Yaşam Doyumu ile Romantik İlişki Doyumu Arasındaki Korelasyon

	Romantik İlişki Doyumu	p
Yaşam Doyumu	.138	.071

P<.05

Tablo 4 incelendiğinde yapılan pearson korelasyon analizi sonucuna göre z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları ile romantik ilişki doyumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir (p<.05).

Tablo 5. Z Kuşağının Yaşam Doyumlarının Yordanmasında Romantik İlişki Doyumu Düzeyleri

Yordayıcıdeğişkenler	Beta	Standarthata	Standardize edilmişhata	t	P
Sabit(Constant)	12.452	1.002			
Romantik İlişki Doyumu	.059	.032	.138	1.81	.071

P<0.05

Tablo 5 incelendiğinde z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyum düzeyleri yaşam doyum düzeyinin anlamlı bir yordayıcısı olmadığı görülmektedir (F (1.169) =3.294, p<0.05, R²=.019).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları ile romantik ilişki doyumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca bu çalışmada z kuşağının yaşam doyumları ile romantik ilişki doyumları bazı demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı ve z kuşağının romantik ilişki doyumunun, yaşam doyumunun bir yordayıcısı olup olmadığı incelenmiştir. Çalışmada ilk olarak z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunu ve romantik ilişki doyumunu cinsiyete göre karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonucunda z kuşağının yaşam doyumunun cinsiyete göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre z kuşağından yer alan kadınlar erkeklere göre daha yüksek düzeyde yaşam doyum düzeyine sahiptir. Benzer bir şekilde Baydar (2016) yapmış olduğu araştırmada z kuşağında yer alan kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde yaşam doyumuna sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer bir şekilde alan yazında kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde yaşam doyum düzeyi olduğu bulgusunu destekleyen araştırmalar yer almaktadır (Recepoglu, 2013; Küçükler, 2016; Joshanloo ve Jovanović, 2020; Giusta, Jewell ve Kambhampati, 2011; Yenihan, Çakır ve Alabaşoglu, 2013). Ancak alan yazında bu bulguyu desteklemeyen araştırmalarda yer almaktadır. Özdaş (2017) ve

Mosknes ve Espnes (2013) yapmış oldukları araştırmada erkeklerin kadınlara göre daha yüksek düzeyde yaşam doyumunu sahip olduğu sonucu ulaşımlardır. Ayrıca alan yazında yaşam doyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığını ifade eden araştırmalarda yer almaktadır (Busing ve West 2016; Tozar, 2019). Bu araştırmanın bulgusundan ve ifade edilen çalışmaların bulgularından anlaşılacağı üzerine yaşam doyumunun cinsiyete göre karşılaştırılmasında alan yazında bir tutarsızlık olduğu görülmektedir. Bunun sebebi araştırmacılar tarafından araştırılan yaş grubunun ve araştırılan toplum yapısının farklılık göstermesi olduğu düşünölmektedir. Nitekim bu düşünceyi destekler bir biçimde yaşam doyumunun cinsiyete göre farklılıklarını incelemek için ifade edilen konuda yapılmış 47 araştırmayı inceleyerek bir meta analiz gerçekleştiren Chen, Cai, He ve Fan (2020) yapmış oldukları bu araştırma da yaşam doyumundaki cinsiyete yönelik tutarsızlıkların; yaş, coğrafi bölge ve yaşam doyumunu ölçmek için kullanılan ölçeklerden kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Çalışma grubunun z kuşağı olduğu bu çalışmada ise cinsiyete göre yaşam doyumunun nasıl farklılaştığı ile ilgili sonucun alan yazındaki diğer çalışmalardan farklı olmasının sebebinin hem yaş grubu açısından hem de kuşak açısından diğer çalışmalardan farklı olmasından kaynaklandığı düşünölmektedir.

Yapılan analiz sonucunda elde edilen bir diğer sonuç ise romantik ilişki doyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığıdır. Dolayısıyla z kuşağında yer alan kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin algıladıkları romantik ilişki doyumunu birbirine benzemektedir. Alan yazın incelendiğinde kadınların erkeklere göre daha az ilişki doyumuna sahip olduğu (Sarı ve Owen, 2016) veya erkeklerin kadınlara göre daha az ilişki doyumuna sahip olduğunu (Ubando, 2016) ifade eden araştırmaların olmasına karşın genel olarak yapılan çalışmalar incelendiğinde, bu araştırmadan elde edilen sonucuna benzer bir şekilde romantik ilişki doyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığıdır (Gülaydın ve Semerci, 2018; Kochar ve Sharma, 2015; Saraç, Hamamcı ve Güçray, 2015; Soğancı, 2017). Benzer bir şekilde romantik ilişki doyumunun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla alan yazındaki 67 çalışma üzerinde bir meta analiz çalışması gerçekleştiren Saticı ve Deniz (2018), romantik ilişki doyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Cinsiyete göre romantik ilişki doyumunda bir farklılaşmanın olmaması zamanla cinsiyet rollerinin birbirine dönüşmüş olmasından kaynaklanabilir. Nitekim Soner ve Düşünceli'e (2021) göre kadınlar iş hayatına girdikten sonra daha önceki yaşamlarına göre daha aktif ve daha özgür olmaları ile birlikte toplumdaki erkek cinsiyet rollerine benzer bir şekilde kendi kişisel doyumlarına odaklanmaya başlamışlardır. Dolayısıyla erkek ve kadınların

çeşitli durumlara göre elde ettikleri doyum düzeyinin birbirine benzemesi cinsiyete göre romantik ilişki doyumunun farklılaşmamasına neden olduğu düşünülmektedir. Buradan hareketle z kuşağında yer alan kadın ve erkek öğrencilerin cinsiyet rollerinin birbirine yaklaşması ile birlikte ilişkiye yönelik olan öznel değerlendirmelerinin birbirine benzediği düşünülmekte ve bu benzerlikten dolayı ilişkiden algıladıkları doyum düzeylerinin farklılaşmadığı düşünülmektedir.

Araştırmada ele alınan diğer bir durum ise z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin romantik bir ilişki içerisinde olup olmama durumuna göre yaşam doyumunu ve romantik ilişki doyumunun farklılaşp farklılaşmadığıdır. Bu bölümde son 6 ay içerisinde romantik bir ilişki içerisinde olan veya olmayan ve şu an romantik bir ilişki içerisinde olan veya olmayan kişilerin romantik ilişki doyumuna ve yaşam doyumuna göre ortaya çıkan sonuçlar benzer çıktığı için ve bu iki bulgu alan yazındaki çalışmalar ile de paralel olması açısından birleştirilerek romantik bir ilişki içerisinde olup olmama durumuna göre yaşam doyumunu ve romantik ilişki doyumunun farklılaşp farklılaşmadığı bu bölümde tartışılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuca göre romantik ilişki içerisinde bulunup bulunmama durumuna göre yaşam doyumunu farklılaşmamaktadır. Dolayısıyla z kuşağındaki bireylerin algıladıkları yaşam doyum düzeyi romantik bir ilişki içerisinde olup olmama durumuna göre değişmemektedir. Alan yazın incelendiğinde benzer sonuca ulaşan çalışmaların yer aldığı görülmektedir. Örneğin Çetinkaya, Gülaçtı ve Çiftçi (2019) yapmış oldukları bir araştırmada medeni duruma göre yaşam doyumunun değişmediği sonucuna ulaşmışlardır. Ancak alan yazın incelendiğinde bu konuda genel olarak kabul edilen sonucun: bir romantik ilişki içerisinde olan bireylerin romantik bir ilişki içerisinde olmayan bireylere göre yaşam doyum düzeylerinin daha yüksek düzeyde olduğudur. Adamczyk ve Segrin (2015) genç yetişkinler üzerinde yapmış oldukları bir araştırmada romantik ilişki içerisinde olan bireylerin romantik bir ilişki içerisinde olmayan bireylere göre daha yüksek yaşam doyumuna sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Alan yazındaki bulguya benzer bir şekilde diğer çalışmalarda araştırmacılar evli bireylerin bekar bireylere göre yaşam doyumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır (Güler ve Usluca 2021; Özdaş, 2017; Aydınlı, 2019). Benzer bir şekilde Işık (2020) yapmış olduğu araştırmada romantik ilişki içerisinde olanların romantik bir ilişki içerisinde olmayanlara göre yaşam doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu ve bu durumun sebebinin ise bireylerin sosyal bir varlık olarak romantik ilişkinin varlığının onların kendilerini mutlu hissetmesini sağladığını ifade etmiştir. Buradan hareketle araştırmaya katılan ve araştırmanın çalışma grubunu oluşturan z kuşağının büyük çoğunluğunun mutlu hissetmesini

sağlayan kaynakların, bir ilişki durumunda olma veya olmamaya göre daha güçlü olabilme durumundan dolayı romantik ilişkinin varlığına veya yokluğuna göre yaşam doyumunun farklılaşmadığı düşünülmektedir. Farklı bir bakış açısıyla alan yazın genel olarak kabul edilen yani romantik ilişki içerisinde olmayan bireylerin yaşam doyum düzeyinin daha düşük olmasının sebebi bireylerin romantik ilişki ihtiyaçlarının karşılanmamış olması sonucu olabilir. Dolayısıyla gerçekleştirilen bu araştırmada romantik bir ilişkinin varlığının veya yokluğunun yaşam doyumuna göre farklılaşmamasının sebebi araştırmaya katılan ve araştırmanın çalışma grubunu oluşturan z kuşağının romantik ilişki ihtiyacı, yaşamdaki genel ihtiyaçları ve istekleri sıralamasında yer almamasından veya yaşamdaki genel istekleri içerisinde öncelikli olarak düşünülmemesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Farklı bir bakış açısıyla araştırmanın çalışma grubunu oluşturan z kuşağının bir ilişki içerisinde olan veya olmayan bireylerin yaşam doyum düzeylerinin benzer olabileceğinden dolayı bir farklılığın ortaya çıkmadığı düşünülmektedir. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç ise romantik bir ilişkinin varlığına veya yokluğuna göre romantik ilişki doyumunun farklılaştığıdır. Buna göre z kuşağın da yer alan bireyler arasında romantik bir ilişki içerisinde olanlar romantik bir ilişki içerisinde olmayanlara göre ilişki doyumunu daha yüksektir. Alan yazın incelendiğinde bu bulguya benzer sonuçların yer aldığı görülmektedir. Güldür (2020), yapmış olduğu araştırmada romantik bir ilişki içerisinde olanların, romantik bir ilişki içerisinde olmayanlara göre daha yüksek düzeyde romantik ilişki doyumuna sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Farklı bir bakış açısıyla Yılmaz ve Gündüz (2021) yapmış oldukları bir araştırmada romantik bir ilişkinin türü değiştikçe yani flört ilişkisinden, nişanlılığı ve nişanlıktan evliliğe doğru gittikçe bireylerin ilişkiden algıladıkları ilişki doyum düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Buradan hareketle bireylerin ilişkiden algıladıkları doyum düzeyi bir ilişki durumunun varlığına göre değişmesi ile birlikte romantik ilişkide bulunan bireylerin algıladıkları doyum düzeyi ilişki de geçirdikleri süreye veya ilişki evrelerine göre değiştiği söylenebilir.

Araştırmada ele alınan bir diğer durum ise z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunu ile romantik ilişki doyumunu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığıdır. Bu doğrultuda araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen verilere pearson korelasyon testi uygulanmıştır. Buna göre z kuşağının yaşam doyumunu ile romantik ilişki doyumunu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde yaşam doyumunu ile romantik ilişki doyumunu arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların sınırlı olmasına karşın alan yazında genel olarak

kabul edilen görüş; bu çalışmanın sonucundan farklı olarak yaşam doyumu ile romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkinin anlamlı olduğudur. Nitekim Gustavson, Borren, Torvik ve Røysamb (2015) Romantik bir ilişki içerisinde olan 239 kişi üzerinde gerçekleştirdikleri 3 yıllık boylamsal bir araştırma sonucunda yaşam doyumu ve ilişki doyumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan bu boylamsal çalışmada yaşam doyumunun yükselmesinin ilişki doyumunu yükselttiği ve ilişki doyumunun yüksek olmasının çiftlerin yaşam doyumunu da yükselttiği sonucuna ulaşmışlardır. Benzer bir şekilde bir diğer çalışmada da ilişki doyumu ile yaşam doyumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve romantik ilişki doyumunun artmasının yaşam doyumunda arttırabileceği sonucuna ulaşılmıştır (Dyrdal, Røysamb, Nes ve Vittersø, 2010). Buradan hareketle yapılan bu çalışmada z kuşağında yer alan üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumlarının, yaşam doyumlarının bir yordayıcısı olup olmadığı merak edilmiş ve bu iki değişken arasında bir regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen regresyon analiz sonucuna göre z kuşağının romantik ilişki doyumunun, yaşam doyumunun bir yordayıcısı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak alan yazında genel olarak kabul edilen sonuç, bu çalışmadan farklı olarak romantik ilişki doyumunun yaşam doyumunun bir yordayıcısı olduğudur. Nitekim Demirtaş ve Tezer (2012) 391 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirdikleri bir araştırma da romantik ilişki doyumunun, yaşam doyumunun önemli bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Benzer bir şekilde Facio ve Resett'de (2013) yaşam doyumunun ilişki doyumu tarafından yordandığı sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca çalışmada ortaya çıkan bu farklılıklar şu sebepten kaynaklandığı düşünülmektedir. Yılmaz ve Altınok (2009) göre bireyin yaşam doyumu, kendi yaşamında sahip oldukları ile yaşamdaki isteklerinin karşılaştırması sonucunda ortaya çıkan bir sonuçtur. Buradan hareketle ortaya çıkan farklılık çalışmaya katılan ve çalışmanın çalışma grubunu oluşturan z kuşağının büyük çoğunluğunun ilişkiye yönelik olan beklentilerinin kendi yaşamındaki istekleri içerisinde yer almamasından kaynaklanıyor olabilir. Farklı bir bakış açısıyla yaşam doyumu bireyin tüm yaşamına yönelik algıladığı genel bir doyumu ifade eder (Avşaroğlu, Deniz ve Kahraman, 2005). Buradan hareketle çalışmaya katılan ve çalışmanın çalışma grubunu oluşturan z kuşağının kayda değer çoğunluğun ilişki doyumunun yaşamındaki genel doyum içerisinde yeterince yer almamasından kaynaklanıyor olabilir. Yani z kuşağının tüm yaşamına yönelik algılamış olduğu doyum düzeyi kaynakları, ilişkiden algıladıkları doyum düzeyinden farklı olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışmacılara bu konu ile ilgili

yapılacak olan araştırmalarda z kuşağının yaşam doyumunu etkileyen değişkenlerin neler olduğu ile ilgili bir araştırma yapılması da önerilmektedir.

Alan yazında genel olarak kabul edilen aksine her iki konuda da (romantik ilişki doyumunu ile yaşam doyumunu arasındaki ilişki ve romantik ilişkinin yaşam doyumundaki yordayıcılık rolü) bir farklılığın ortaya çıkması alan yazın için yeni bir bulgu olduğu ve kabul edilen aksine bir sonucun ortaya çıkmasının alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca ortaya çıkan farklılığın sebebinin her iki konuda da alan yazında daha önce çalışma grubunun z kuşağı olduğu bir araştırmanın yer almamasından kaynaklanabileceği düşünülmesi ile birlikte ifade edilen iki konuda da çalışma grubunun z kuşağı olarak ele alınması alan yazın için yeni bir bulgu olduğu ve alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca araştırılan bu konunun (romantik ilişki doyumunu ile yaşam doyumunu arasındaki ilişki ve romantik ilişkinin yaşam doyumundaki yordayıcılık rolü) hem z kuşağı açısından hem diğer yaş grupları açısından netleştirilebilmesi için araştırmacılar tarafından daha geniş katılımcılara ulaşarak araştırmanın kapsamının geliştirilmesi önerilebilir. Ayrıca bu araştırma sonucunda ve alan yazın incelendiğinde yaşam doyumunun ve romantik ilişki doyumunun cinsiyete ve medeni duruma göre hangi yönde farklılaştığına ilişkin tutarsızlıkların olmasının altından yatan nedenlerden birinin araştırmaya konu olan yaş gruplarının olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda yaşam doyumunu ve romantik ilişki doyumunun cinsiyet ve medeni duruma göre hangi yönde farklılaştığı ile ilgili alan yazındaki tutarsızlıkları ortadan kaldırmak amacıyla bu konuda daha geniş veri sayısına ulaşılması veya kapsamlı bir boylamsal araştırma yapılması önerilebilir. Ayrıca alan yazın incelendiğinde toplumda önemli bir söz sahibi olan ve teknoloji ile iç içe yaşayan z kuşağı ile ilgili çalışmaların sınırlı olduğu görülmesi ile birlikte toplumda bu denli önemli bir yere sahip olan bu kuşak ile ilgili çalışmalarının arttırılması önerilmektedir.

Kaynakça

Adamczyk, K. ve Segrin, C. (2015). Direct and Indirect Effects of Young Adults' Relationship Status on Life Satisfaction through Loneliness and Perceived Social Support. *Psychologica Belgica*, 55(4), 196–211, DOI: <http://dx.doi.org/10.5334/pb.bn>.

Avşaroğlu, S., Deniz, M.E. ve Kahraman, A. (2005). Teknik öğretmenlerde yaşam doyumu, iş doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *The Journal Of University Social Sciences Institutü*, 14, 115-129.

Aydınlı, F. (2019). *Psikolojik danışmanların mesleki tükenmişlik ve yaşam doyum düzeyleri*. Yayımlanmış Yüksek Lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Baydar, B. (2016). Bazı demografik özelliklere göre farklı kuşakların yaşam doyumlarının incelenmesi. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Mersin.

Busing, K., & West, C. (2016). *Determining there lationship between physical fitness, gender, and life satisfaction*. *SAGE Open*, 6(4), 1-5. 215824401666997.

Chen, X., Cai, Z., He, J. ve Fan, X. (2020). Gender differences in life satisfaction among children and adolescents: a meta-analysis. *Journa lHappiness Studies*, 21, 2279–2307 <https://doi.org/10.1007/s10902-019-00169-9>.

Curun, F. (2001). *The effects of sexism and sex role orientation on romantic relation ship satisfaction (Un published master's thesis)*. Middle East Technical University, Ankara.

Çetinkaya, B., Gülaçtı, F. ve Çiftçi, Z. (2019). Çalışanların mesleki tükenmişlik, mesleki doyum ve yaşam doyumunun incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(14), 1475-1450. DOI: 10.26466/opus.613614.

Çivitci, A. (2012). Üniversite öğrencilerinde genel yaşam doyumu ve psikolojik ihtiyaçlar arasındaki ilişkiler. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 321-336.

Çırak, M. (2021). *Üniversite öğrencilerinde nomofobi: dijital bağıllık, sosyal bağıllık ve yaşam doyumunun rolü*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dağlı, A. ve Baysal, N. (2016). Yaşam doyumu ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59), 1250-1262.

Demirtas, S. C., ve Tezer, E. (2012). Romantic Relationship Satisfaction, Commitmentto Career Choice sand Subjective Well-Being. *Procedia-Socialand Behavioral Sciences*, 46, 2542–2549

- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J. ve Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49 (1), 71-75.
- Diener, E., Suh, E.M., Lucas, R.E ve Smith, H.L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125(2), 276-302.
- Dyrdal, G. M., Røysamb, E., Nes, R. B., ve Vittersø, J. (2010). Can a Happy Relationship Predict a Happy Life? A Population-Based Study of Maternal Well-Being During the Life Transition of Pregnancy, Infancy, and Toddlerhood. *Journal of Happiness Studies*, 12(6), 947–962. doi:10.1007/s10902-010-9238-2.
- Erdinç, İ. (2018). *Evli çiftlerde, evlilik uyumu, cinsel yaşam doyumu ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Facio, A., ve Resett, S. (2013). Work, Romantic Relationships, and Life Satisfaction in Argentinean Emerging Adults. *Emerging Adulthood*, 2(1), 27–35. doi:10.1177/2167696813515854
- Gaidhani S., Arora, D. ve Sharma B.K. (2019). Understanding the attitude of generation z towards workplace. *International Journal of Management, Technology And Engineering*, 9(1), 2804–2812.
- Giusta, M. D. G, Jewell, S. L. ve Kambhampati, U. S. (2011). Gender and life satisfaction in UK. *Feminist Economics*. 17(3), 1-34.
- Gustavson, K., Borren, I., Torvik, F. A. ve Røysamb, E. (2015). Life satisfaction in close relationship: finding from a longitudinal study. *Journal of Happiness Studies*, 17(3), 1293-1311.
- Gülaydın, K. G. ve Semerci, B. (2018). Romantik ilişkisi olan yetişkin bireylerin ilişki doyumlarının bağlanma stilleri, benlik saygısı ve kişilerarası ilişki tarzları açısından incelenmesi. *Psikoloji Araştırmaları*, 3(6), 14-25.
- Güler, K. ve Usluca, M. (2021). Yetişkin bireylerde bilinçli farkındalık ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (1), 372-383.

- Güldür, M. (2020). *Romantik kıskançlık ve bağlanma stillerinin romantik ilişkiler ile ilişkisi. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Biruni Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.*
- Halisdemir, M. (2015). *Okul yöneticilerinin z kuşağına yönelik tutumları ve z kuşağının okul yöneticisi algısı. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.*
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and Family*, 50(1), 93-98. doi: 10.2307/352430.
- Işık, K.Y. (2020). *Erişkinlerde romantik ilişki durumu ile bağlanma, kişilik özellikleri ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.*
- Joshanloo, M., ve Jovanović, V. (2020). There lationship between genderand life satisfaction: analysis across demographic group sand global regions. *Archives Womens Mental Health*, 23, 331–338. <https://doi.org/10.1007/s00737-019-00998-w>.
- Kansky, J. (2018). What'slovegotto do withit?:Romantic relationship sand well-being. *Noba Scholar*. 1-24.
- Karataş, Z. (2019). *Romantik ilişki doyumu ile duygu düzenleme güçlüğü kişiler arası tarz arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmış yüksek lisan tezi. İstanbul Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.*
- Küçüker, D. (2016). *Affetme, affetmeme, bilişsel esneklik, duygu düzenleme ve yaşam doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.*
- Kırık, A. M. ve Köyüstü, S. (2018). Z kuşağında yapılmış tezlerin içerik analizi yöntemiyle incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 1497-1518.
- Kochar, R. K. ve Sharma, D. D. (2015). Role of love in relationship satisfaction. *The International Journal of Indian Psychology*. 3 (1), 81-107.

- Moksnes, U. K. ve Espnes, G. A. (2013). Self-esteem and life satisfaction in adolescents—gender and age as potential moderators. *Quality Life Research*, 22, 2921–2928
<https://doi.org/10.1007/s11136-013-0427-4>.
- Özer, M. ve Karabulut, Ö. Ö. (2003). Yaşlılarda doyum. *Turkish Journal of Geriatrics*, 6 (2), 72-74.
- Özdaş, İ. (2017). *Yetişkinlerde ait olma ihtiyacı, psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Povot, W. ve Diener, E. (2008). The Satisfaction With Life Scale and the emerging construct of life satisfaction, *The Journal of Positive Psychology*, 3(2), 137-152, DOI: 10.1080/17439760701756946.
- Recepoglu, E. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam doyumları ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 311-326.
- Sarı, T ve Owen, F. K. (2016). Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların ve Bağlanma Boyutlarının İlişki Doyumu Üzerindeki Yordayıcı Rolünün İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(37), 204-216.
- Saticı, B. ve Deniz, E.M. (2018). Cinsiyetin romantik ilişki doyumu üzerindeki etkisi: bir meta-analiz çalışması. *Elementary Education Online*, 17(2), 1077-1095.
- Soğancı, D. (2017). *Bağlanma stillerinin romantik ilişki doyumu üzerindeki etkisi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Soner, G., ve Düşünceli, B. (2021). Eğitim fakültesi öğrencilerinde eş seçme stratejileri ve ilişki doyumu. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 186-202.
<http://doi.org/10.33400/kuje.912255>
- Sousa, L. ve Lyubomirsky, S. (2001). Life satisfaction. In J. Worell (Ed.), *Encyclopedia of women and gender: Sex similarities and differences and the impact of society on gender* (Vol. 2, pp. 667-676). San Diego, CA: Academic Press.

- Sternberg, R.J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93(2), 119-135.
- Sümer, S. (2017). *Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, romantik kıskançlık ve ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Tozar, M. Z. (2019). *Karanlık üçlü kişilik özelliklerine göre üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Ubando, M (2016). Genderdifferences in intimacy, emotional expressivity and relationship Satisfaction. *Pepperdine Journal of Communication Research*, 4(13), 18-29.
- Uçar, S. (2018). *Beliren yetişkinlikte romantik ilişki deneyimleri*. Yayımlanmış doktora tezi. İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ulutaş, E. (2018). *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişki doyumu ile kişilik özellikleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Üngör, A. (2017). Bireylerin romantik ilişkilerindeki mutluluk düzeyleri ile ilişkilerine yönelik inançları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Yenihan, B, Çakır, N. N. ve Alabaşoğlu, B. (2018). Cinsiyet farklılığının tükenmişlik ve yaşam doyumuna etkisi: Kırıkkale üniversitesinde görev yapan araştırma görevlileri üzerine bir araştırma. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1), 47-56.
- Yılmaz, B. ve Gündüz, B. (2021). Beliren yetişkinlik döneminde romantik ilişki doyumunun yordayıcı olarak benlik ayrımlaşması, otantiklik ve depresyon. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58, 334-361.
- Yılmaz, E. ve Altınok, V. (2009). Okul yöneticilerinin yalnızlık ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi. *Educational Administration: Theory and Practice*, 15(59), 451-469.